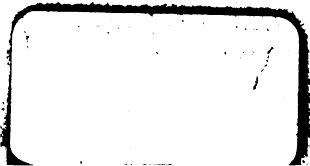

UC-NRLF
$B 136 568

GUNNAR HEIBERG

KJÆRLIGHEDENS TRAGEDIE

FIRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN 1904 KRISTIANIA

KJÆRLIGHEDENS TRAGEDIE

GUNNAR HEIBERG

KJÆRLIGHEDENS TRAGEDIE

FIRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN 1904 KRISTIANIA

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

PERSONERNE

KAREN.

ERLING KRUSE, forstmand.

HARTVIG HADELN.

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover)

PERSONERNE

KAREN.

ERLING KRUSE, forstmand.

HARTVIG HADELN.

FØRSTE AKT

Stuen i en sæter.

Et vindu på bagvæggen

Tilhøjre for dette døren.

Under vinduet fast bænk.

Det brænder på pejsen, som er i forgrunden til venstre. Ved og huggestabbe ved pejsen. Længer tilbage på samme side sengested.

Bord og stole ved pejsen.

Hylder med spilkommer, fad og kobberkjedler. Træskeer i sprækkene.

Det blåser og regner udenfor. Vinden øger på i løbet af akten.

Et enkelt lys på bordet.

Mørk høstaften.

Et lidet bjerketræ udenfor vinduet slår af og til mod ruden.

En gammel kone går og steller og ordner.

Erling Kruse, som har begyndt at pakke ud af en rypesæk, kaster hurtig en våd regnkappe om sig.

ERLING

Jeg hørte nogen. Farer ud.

KONEN

Det var bare bjerken mod ruden. **Hun sætter fyristikker i væggen.**

ERLING
kommer

Det var da fælt til vejr også.

KONEN

Ja det er vejr som troldene er ude i.

ERLING

Svart på himlen og svart paa jorden.

KONEN

Idagmorges lå der sne over hele verden.

ERLING

Det er slemt for skogen også.

KONEN

Nu har jeg gjort istand. Jeg ligger i fjøset, om det var noget —

ERLING

Tak, Gro. Godnat.

Konen går.

Erling slænger regnkappen hen i en krog. Betænker sig. Hænger den pent op til tørring. Sætter frem en flaske rhinskvin og nogen madvarer. Pludselig slår han hænderne sammen over hodet.

ERLING
med et strålende smil

Nu skal hun komme.

Døren åbnes.

Karen, indhyllet fra isse til fod i et stort tørklæde, træder ind.

Erling stormer mod hende.

Hun undviger lidt.

KAREN

Jeg fryser.

ERLING

Her skal fyres. Lægger meget ved på pejsen.

KAREN
blir stående på gulvet.

ERLING
vender sig mod hende, glad

Jeg vidste, De vilde komme.

KAREN

Så?

ERLING

Jeg følte det.

KAREN

Hvorledes kunde De vide det?

ERLING

De er kommet.

KAREN
næsten lidt heftig

Jamen ikke slig som De mener. Jeg er kommet fordi De er glad i mig. Ikke fordi jeg er glad i Dem. Går det ikke an det kanske? Kan De ikke tænke Dem det.

ERLING

De er kommet.

KAREN

Jeg syntes jeg måtte holde vor aftale. Og den gik altså ud på, at jeg skulde komme her om et år på årsdagen — hvis der ikke — ikke ikke var indtrådt nogen forandring.

ERLING

Hvis De likte mig ligeságodt idag som for et år siden — det var ordene. Har De længtes forfærdelig?

KAREN

Jeg længtes mindre og mindre for hver dag som gik.

ERLING

Indtil den dagen De rejste.

KAREN

det undslipper hende

Ja da rejste jeg pludselig. Lidt efter Det er da ikke noget at smile af.

ERLING

Jeg smilte ikke. Jeg bare lo. Kom nu og sæt Dem ved pejsen.

KAREN
blir stående

Å den turen opover fjeldet.

ERLING

Hvor lang tid har De brugt fra den sidste gården nede i bygden?

KAREN

Hvad er klokken nu?

ERLING

Ni.

KAREN

Da har jeg brugt fem timer.

ERLING

Fem timer på hesteryggen og i dette vejret — — nej men De gråter.

KAREN

Jeg var så bange opover. Det var så koldt og mørkt. Ifjor var det pent vejr og vi var mange mennesker.

ERLING

Iår er det stygt vejr og vi er bare to. Verdens to eneste mennesker. Vil lægge armen om hendes liv.

KAREN
stille

Ikke gjør det. Ser på ham. Og det er jo mod aftalen.

ERLING
leende

Så?

KAREN

Ja det må da De vide som ellers har holdt aftalen så godt.

ERLING

Ikke skrevet et eneste ord på et helt år, mener De?

KAREN

Ja.

2

ERLING

Er De sint for det?

KAREN

Jeg skrev jo heller ikke.

Skydsgutten viser sig i døren.

ERLING

Ja nu kommer jeg. Til Karen. Jeg siger han kan ride nedover. Går.

KAREN

Gjør et skridt efter ham, som for at hindre ham. Tar sig i det. Men er i uro.

ERLING

kommer

Nej, hvor lyst det er her. Har De tændt?

KAREN

smilende

Nej. Jeg kunde ikke engang. Fingrene er stive.

ERLING

Nu får De ikke lov at fryse længer. Tar tørklædet af hende. Solen svøber sig ud af tågen!

KAREN
sætter sig ved pejsen

Det er nemlig ikke så ligetil for en ung dame af de højere samfundsklasser slig at begive sig alene op til en fremmed herre — midt om natten.

ERLING
rækker hende et glas vin, som hun drikker

KAREN

Især når man bor sammen med sine to søstre og en bror som er kongelig fuldmægtig — ja!

ERLING
gjentagende

Ja!

KAREN

Og de to søstrene og den kongelige fuldmægtigen skal man lyve proppende fuld for at kunne komme afgårde. Hid op på nakne

fjeldet. Ler pludselig op. Men dette er jo igrunden forfærdelig.

ERLING
smilende

Ja.

KAREN

Og især da den unge damen på femogtyve år havde tænkt at bli i kakelovnskrogen resten af sit liv — for der havde hun begyndt at finde fred og ro.

ERLING

Efter et stormfuldt liv.

KAREN

Nej for at undgå et stormfuldt liv.

ERLING
leende og hjerteligt

Med mig?

KAREN
vendt mod ham

Ikke for det. Jeg er ikke bange for Dem. Og jeg er ikke bange for at gå nedover til bygden, om det er nødvendig. Og jeg er ikke bange

for at sende Dem nedover til bygden heller, om det skulde vise sig nødvendig — nej!

ERLING

Nej! — Modig nok!

KAREN

Nej. Ikke modig nok. Jeg var lidt bange. Var. Da jeg pludselig stod her i stuen. For det var det eneste jeg havde foresat mig, at jeg ikke vilde lade mig overrumple. Og da er det vel ikke så rart, at jeg var i lidt oprør, strax jeg kom.

ERLING

Jeg har ikke mærket det gran til noget oprør, jeg.

KAREN

Men hvorfor er De da også så forfærdelig sikker. Å, så sikker. De er meget sikrere end ifjor.

ERLING

stille og inderlig

Jeg er tusen gange mere glad i Dem iår.

KAREN

Nu er solen sulten.

ERLING

peker på bordet

Vil solen ha ansjos.

De ler begge. Sætter sig til bordet og spiser lidt uden at tale sammen.

KAREN

Naturligvis har jeg mange gange tænkt på, at det kunde være ganske morsomt, når man var rigtig nydelig klædt, at komme ind i en koncertsal med en pen distingveret herre — det kan De jo vide.

ERLING

Eller i teatret, midt under ouverturen, så hele bænken måtte rejse sig.

KAREN

Ja. Skål.

ERLING

Skål.

De sidder igjen lidt uden at tale.

KAREN

Men tænk, jeg synes at alle som elsker — eller som man siger, elsker — de har det ondt. Mens de andre ser ud som de grejer sig svært fint.

ERLING

Det var da et sørgeligt indtryk af livet. Hvor har De det fra?

KAREN

Hvor jeg har det fra? Vi går jo løse omkring og så ser vi lidt og så hører vi lidt og så føler vi lidt — — og pludselig er det for exempel noget vi er bange for, vi ved ikke selv hvad det er engang. Jeg for exempel har den fixe idé, at jeg har en fix idé, men jeg ved bare ikke hvad det er for en — haha — gud hvor dybsindig De ser paa mig.

De sidder lidt igjen

ERLING

Jeg synes aldrig jeg har havt det så dejlig som i dette året.

KAREN

Hvad har De gjort hele tiden da?

ERLING

Jeg har længtes.

KAREN

Men var ikke det frygtelig?

ERLING

Nej det var dejlig.

KAREN

Synes De det er dejlig at længes da?

ERLING

Ja efter Dem, Karen.

KAREN

Jeg synes det er det værste i verden. Jeg kan simpelthen ikke længes. Jeg blir sint, jeg. Men gudvelsigne Dem, hvad har De tat Dem til da?

ERLING

Jeg har gåt og været lykkelig.

KAREN

Ikke noget andet?

ERLING

Jeg har arbejdet. Rejser sig. Jeg synes alt mit arbejde blev hævet højt, højt op. Jeg synes det blev så stort og vakkert, fordi jeg gik og tænkte på Dem. Jeg så jo bare Deres ansigt. Jeg gik og hugget i ansigter. Jeg gik og sådde og plantet i ansigter. Hele skogen var fuld af Deres dejlige ansigt med de blanke barneøjnene. Han tar hendes hånd og trækker hende op af stolen. Han trykker hende tæt ind til sig.

KAREN

står viljeløs et øjeblik, går så hen og sætter sig på den andre siden af stuen.

ERLING

stiller sig bag hendes stol, kan ikke finde ord, siger endelig sagte ned til hende

Jeg elsker de to søstrene Deres og den kongelige fuldmægtigen også.

KAREN

rækker hånden op til ham

Hvor pent De taler til mig. Rejser sig så pludselig, går lidt bortover, vender sig mod ham. Bønligt. Å, lad mig få gå. Eller gå De.

ERLING

venter lidt, derpå stille og inderlig

Er De ikke glad i mig da Karen.

KAREN

ligesom beroliget af hans stemme, sætter sig

Men — men —

ERLING

Hvad —

KAREN

Jeg trodde det havde været så ganske anderledes.

ERLING

De trodde De skulde følt Dem så meget gladere.

KAREN

Ikke gladere.

ERLING

Så meget højtideligere kanske. Mere overvældet.

KAREN

smiler lidt, nølende

Jeg trodde det hele skulde været mere forgyldt ligesom.

ERLING

smiler også lidt

De føler Dem skuffet.

KAREN

muntrere og fortere

Først havde jeg nu været så sikker på at når jeg kom ind her fra det forfærdelige mørke derude, så skulde De ha ligget på knæerne og ventet på mig.

ERLING

Gjorde jeg ikke det?

KAREN

dristigere

Og var vi glad i hverandre så kunde vi da

ikke rummes i samme stue. Væggene måtte sprænges. Det trodde jeg da ialfald måtte være som at sætte stuen på taget.

ERLING

tæt hen til hende, begeistret

Å, hvor vakkert! De gjør alt større for mig. Jeg føler for et ansvar jeg har. Jeg vidste ikke — jeg vidste ikke hvor jeg elsket dig. Og jeg vidste ikke før nu for et vidunderlig menneske du er, så tryg, så stolt, så højt med panden. Henrevet. Nu elsker jeg, — nu elsker jeg for første gang, — — nu igjen elsker jeg for første gang.

KAREN

som har lukket øjnene, sagte og langsomt

Men så dejligt det er også —

ERLING

Højere!

KAREN

Så berusende dejligt det er at bli bedt.

ERLING
tar hendes hånd

Skal vi begynde imorgen?

KAREN

Imorgen?

ERLING

Ja, imorgen.

KAREN

Med hvad?

ERLING

Med at gjøre os jorden underdanig. Med skogarbejdet. Vi skal gjøre ny skog her i landet. Nyttetræer — og lyse løvtræer, — og dejlige allétræer med skygge op til lykkelige huser, og så frugttræer og skjønhedstræer, og midt i altsammen vort hjem — vort skoghjem, Karen.

KAREN
stille

Først måtte vi da ud i den store verden.

ERLING

Skulde vi rejse? Ja naturligvis. Først en lang, lang tur. Alt hvad du vil kan du få mig til.

KAREN

Kunde jeg?

ERLING

Alt. Om det så var skogen og jagten — altsammen skulde jeg opgive, hvis du vilde.

KAREN

Vilde De?

Det banker på døren.

Døren åbnes. Man hører at vinden og uvejret er tat stærkt til.

Ind kommer *Hartvig Hadeln*.

Han har et dvælende, tungt, men klogt blik. Stille røst og stille bevægelser. Som oftest lidt duknakket. Klædt i en tynd frakke, som er opbrættet. En blød, liten hat, som han ikke tar af sig strax. En liten vadsæk. Han er gjennemvåd.

HADELN

blir stående ved døren. Skygger med hånden for øjnene

Å hvor det var lyst her! **Lidt efter** Jeg har gåt mig vild på fjeldet.

ERLING

Sæt Dem ved ilden og få tørket Dem lidt.

HADELN

ser sig om

Men det må være Gudbrand Kvænnes hjemmesæter.

ERLING

Ja det er det.

HADELN

Men så lyst og festligt! Hans ansigt er blit oplivet Og sånne lyse og glade mennesker! lidt forlegen da der ikke svares. Det var så svart ude.

ERLING

Men sæt Dem ved ilden og drik et glas vin. Skjænker i et glas.

HADELN

der hele tiden stirrer på Karen

Hvis De tillader.

KAREN

høflig, men kort

Værsgod.

HADELN
blir stående

Jeg har gåt mig så rent i tul på fjeldet — og jeg har da så ofte været på disse kanter. Jeg går næsten hele året. Sætter sig på bænken.

ERLING

Nej sæt Dem til ilden. De er jo gjennemvåd.

KAREN
går over til Erling, tar hans arm.

Lidet ophold.

HADELN

Det er ligesom ikke så farlig at gå vild her hjemme, hvor man kan sproget.

KAREN
ler uvilkårlig

Det var da komisk.

HADELN

Det er kanske bare det at vi egoister har så vanskelig for at lære fremmede sprog. — Lidt efter Men jeg ser, der er optaget her på sæteren.

Liden pause.

KAREN

Der er jo bare denne ene stuen. Men kanske over i fjøset — Hun afbryder sig og vender sig fra de andre.

ERLING

der ser hendes forvirring, sagte

Elskede! vender sig mod Hadeln Her har jeg skjænket til Dem.

HADELN

rejser sig pludselig, tar hatten af

Mit navn er Hartvig Hadeln.

KAREN

uvilkårlig

Han som —

HADELN

stille og alvorlig

Han som skriver sånne rare digte ja.

ERLING

gir ham glasset

Mit navn er forstkandidat Erling Kruse.

HADELN

Fruen?

KAREN

Ja vi er nygifte. **Hun lægger armen om Erlings hals. Han tar hende ind til sig.**

De står et øjeblik sammen.

Hadeln stirrer på dem. Et smertelig, næsten hårdt udtryk fæstner sig i hans ansigt.

HADELN

med glasset i hånden. Stille

På et lykkeligt udfald af kjærlighedskampen.

KAREN

vender hodet

Kjærlighedskampen?

HADELN

Kampen om hvem der skal vinde overtaget.

KAREN

endnu med den ene arm om Erlings hals

Der er da ingen kamp, når man elsker hverandre.

HADELN

Altid. Og den som elsker mest, han taber altid, for han taber den han elsker.

KAREN

ser spørgende, halvt smilende.

HADELN

også smilende

Det må De da vide, at jo mere den ene elsker, des mere svinder den andens kjærlighed.

KAREN

Men forsvar mig da Erling.

ERLING

som hele tiden kun har set på Karen, uden at høre videre efter

Undskyld, hr. Hadeln, jeg hørte ikke rigtig.

HADELN

lidt kort

Jeg sagde bare, at den som føler sig lykkelig i kjærlighed, han elsker ikke. Han bare dormer.

KAREN

Man kan altså ikke bli lykkelig i kjærlighed da?

HADELN
smilende

Kjærligheden spør vist ikke efter lykken. Er lykken der, er det godt. Er den der ikke, så er det også godt. Men den har ikke egentlig noget der at gjøre.

KAREN
ivrigere

Men når to elsker hverandre, så er de jo lykkelige.

HADELN

Men to elsker ikke hverandre.

Karen og *Erling* ler.

HADELN

Aldrig samtidig.

KAREN
slået

Aldrig samtidig.

HADELN

hurtigt, idet han stirrer på hende

Det må da De vide.

KAREN

ser på ham, halvt forskrækket. Så ser hun på Erling. Lægger armen om hans hals, siger fort og ivrig

Men det kommer. Det kommer. Ikke strax kanske. Men det øjeblik kommer da begge elsker hverandre lige højt.

HADELN

stærkt

Aldrig. Ikke et sekund. Når det ser slig ud, da står bare vægten og dirrer. **Slår så om til spøg igjen.** Den eneste trøst vi mennesker har, er at den selv ikke har længe igjen.

ERLING

leende

Kjærligheden?

KAREN

Skal kjærligheden dø da, stakkar?

HADELN

Ja den nuværende kjærligheden må nok snart dø.

ERLING

Hvilken dag om jeg tør spørge?

HADELN

Den dag vi blir sandfærdige mod vore barn. Den dag vi lærer dem at synes det samme som vi selv synes. På vore fang og på skolebænken.

KAREN

Hvad skal vi lære dem.

HADELN

Bare den ene lille ting, at det er naturligt at vore legemer nærmer sig hverandre.

ERLING

Ja den slags kjærlighed!

KAREN

til Erling

Hys —

HADELN

fremdeles smilende, nærmest henvendt til Karen

Sjælen er et senere påfund det, frue! Af

legemets delirier kommer skamfølelsen. Af skamfølelsen kommer hemligheden. Og af hemligheden kommer det som vi kalder sjælen i kjærligheden. Men når vi røber hemligheden, blir det klejnt med sjælen. Og således døde kjærligheden, stakkar — den hellige kjærlighed, menneskenes skjønneste drøm, det store digt over livet, den sublime dumhed, den guddommelige galskab. Psst — væk var den, da hemligheden gik fløjten.

KAREN
ivrig

Å der er altid nogen man foretrækker, nogen man elsker. Man holder aldrig op at vælge.

HADELN
bestemt

Da begynder man at vælge. Slår ud med hånden. Nu er alting blindt og tilfældigt.

KAREN
lidt irriteret

Det var da svært så overlegent.

HADELN

igjen ganske stille og smilende

Skulde ikke jeg være overlegen da — jeg som har skrevet til kejseren af Tyskland. Og givet ham gode råd.

De stirrer på ham.

Ja, jeg som står her med denne våde hatten. Egenhændig. Og jeg venter på svar. Ler lidt klukkende. Men jeg har ikke set nogen resultater af min henvendelse. Og svar har jeg ikke fåt, — kanske fordi jeg ikke har nogen fast adresse. Jeg er nemlig på vandringsfod — nat og dag hele året gjennem. Nu ganske alvorlig. Godnat og tak for her.

ERLING

Men i dette forfærdelige vejret?

KAREN

der har ståt og grundet

Nej, er det sån at digte. For det var da vel bare digt alt det De sagde.

HADELN

Ja.

KAREN
lidt nølende

De har ikke selv prøvet det?

HADELN
smiler lidt

Nej. Da kunde jeg da ikke udtale mig med slig sikkerhed.

KAREN
ler lidt

Bare ord altså?

HADELN

Bare ord ja. Men fra begyndelsen var ordet og ordet var hos gud, ved De. Og ordet var gud. Står lidt. Og ord kan også dræbe.

KAREN

Også —?

HADELN

Ja, kjærligheden — jeg mener — det hænder jo også, at kjærligheden dræber — hvis den er af extra kvalitet da. Men jeg får se at komme afgårde. Med et halvt smil. Jeg skulde jo gjerne ha ordnet menneskelivet — og

verdensforholdene lidt, før jeg lagde mig til ro. Og jeg grejer det altsammen bedre ude i mørket end inde i lyse blandt virkelige mennesker. Godaften. Går stille sin vej.

Uvejret raser udenfor.

KAREN

går hurtig hen til døren, forsøger at låse den. Hun kan ikke.

ERLING

Skal jeg hjælpe. Går op til hende, låser døren, idet han lægger venstre arm om hendes liv.

KAREN

går sagte hen og sætter sig ved peisen med fødderne op mod ilden

ERLING

kommer sagte hen til hende. Ler

KAREN

ser på ham

ERLING

Lakerte sko. Du er kommet ridende opover fjeldet i lakerte sko. I dette vejret.

KAREN
rækker hånden til ham

Jeg var jo ræd for ikke at komme tidsnok med toget.

ERLING
tar hende ind til sig

Å Karen — Karen.

KAREN
stille

Der var jo ikke noget jeg hellere vilde, jeg, end at bli glad i dig, kan du vide.

ERLING
beruset

Du lukker øjnene! Slipper hende et øjeblik. Slår hænderne sammen. Med stærkt udbrud. Å jeg synes, vi må bringe glæde hvor vi viser os i hele verden — vi to.

KAREN
ind til ham

Du og jeg, Erling! Bare vi to.

ANDEN AKT

Året efter — om våren.

Venteværelse på en liden jernbanestation i Sydtyskland. Det er oppe i en fjeldbygd. Stationen tænkes at ligge mellem to jernbanelinjer. Dør på begge sider. Vinduer i baggrunden.

På en bænk står en hel del bagage.

Erling og *Karen* kommer ilende.

Idet de kommer piber toget.

ERLING

Der gik toget.

KAREN
samtidig

Der gik toget.

De kaster sig leende på hver sin bænk.

KAREN

Det var din skyld, som vilde, vi skulde gå.

ERLING

Nej det var din skyld som ikke vilde gå i tide.

KAREN

Det var dig som skulde tage afsked med hver enkelt af alle bikjerne.

ERLING

Nej det var dig, som aldrig kunde bestemme dig til hvilken hat du vilde rejse med.

De ler begge

ERLING

Ja så må vi vente i akkurat en time og syv og tredve minuter.

KAREN

Haha — når du kan hele togplanen udenad, hvorfor behøver du da at læse i den hele

dagen. Om vi kom ud for et sammenstød, tror jeg du sørget for at redde den først.

ERLING

Nej, først herbariet, så dig og så rejelisten. Ser ud af vinduet. Nej hvor vakkert det er med alle bækkene nedover fjeldet. Det er akkurat som i Norge. Om otte dage står jeg midt i skogen hjemme — hurra!

KAREN

Ja, det skal bli moro, det også —

ERLING

Stakkars Henriksen — han vilde gjerne vi skulde blit ude, så han kunde beholdt konstitutionen sommeren over.

KAREN

Det kan der nok ikke bli noget af, hr. Henriksen.

ERLING

Så du det tversnittet — her skal du se. Tar frem et brev. Henriksen har tegnet op tver-

snittet af en furu i Hjellemyren, som jeg tappet ifjor. Se her. Viser med en blyant. I de første tyve årene blev ikke den indre marv tykkere end så. Men så i det året vi har været ude, efterat vandet kom ud af myren, har træet voxet — i ét år altså, ligeså meget som i alle de tyve første årene tilsammen — hvad.

KAREN

Men det er endnu rarere med mig. I det ene året jeg har været sammen med dig, har min indre marv voxet ligeså meget som i de fem og tyve årene, før jeg kom under rationel behandling.

ERLING

Rationel behandling er godt. Ja der kan du se. Og du er et lystræ ligesom furuen. Den trives — nå?

KAREN

Den trives ikke på sandjord.

ERLING

Å — den trives netop på sandjord og i sol.

Men jeg er et skyggetræ som granen der kræver fugtig dyb jord. Vi forlanger hver vor jord altså. Med andre ord, vi passer ikke sammen.

KAREN
om halsen på ham

Å du da! Stille. Jeg blir aldeles højtidelig, når jeg tænker på hvad du er for et menneske.

ERLING
med et blink i øjet

Ikke bare højtidelig vel?

KAREN
munter igjen

Nej det ved gud.

ERLING

For jeg er vel ikke bare et grantræ.

KAREN
danser lidt bortover. Da han forfølger hende med sit smil, stanser hun og ser usikkert smilende på ham

ERLING
går sagte mod hende

Hvad?

KAREN
hærmende

Hvad?

ERLING
nikker bestemt

Ja.

KAREN

Jeg tror du er gal jeg, som du snakker. Midt på lyse dagen.

ERLING
tar hende ind til sig. Derpå

Men nu blir det nok bedre, når jeg kommer i arbejde igjen.

KAREN
smilende, sagte

Bedre?

ERLING

I slig rus kan vi da ikke gå hele vort liv.

KAREN

Hvorfor det?

ERLING

Alvorlig talt — jeg længes forfærdelig efter at komme op i skogen igjen og ta fat. Forstår du ikke det.

KAREN

Jo, jo. Og jeg skal hjælpe dig kan du tro.

ERLING

Jeg er ikke ræd for at sige det, jeg, Karen — at hele verden ligger lys og lykkelig for os to.

KAREN
inderlig

Skinnende dejlig.

ERLING

Hele denne turen har været som en pragtfuld ouverture til hele vor fremtid.

KAREN
stille

Det var jo det jeg mente men så afbrød du

mig. For jeg blir højtidelig, når jeg begynder at tænke. For jeg tænker på dig. Hvad du har været for mig. Og så taknemlig. For et dumt lidet fæ jeg var, som trodde det gik an at la være at elske dig. Du har gjort mig til et voxent menneske — jeg som var så tøvet og kroket og indviklet. Det er dejlig at puste kan du tro. Og det er dejlig at bli ung igjen. Før var det som alt hvad der skete i verden, og menneskene selv også, bare var som skygger der drev ligegyldig forbi og som jeg ikke havde noget med. Og nu — nu — Hun finder ikke udtryk. Endelig Nu er det som jeg mange gange forstår både ting og mennesker bedre end du. For du står ofte som en tosk og forstår ingenting, du.

ERLING

Tror du ikke jeg mærker det? Det er så ofte jeg forstår først bagefter.

KAREN

Ja det gjør du.

ERLING

Gud hvor vigtig du er, Karen.

KAREN

Men det er din skyld. Alt er din skyld. At jeg stråler af lykke og glæde og godhed og solskin og ynde og henrivende dejlighed og evig beruselse. Se for en figur! Se for et dybt blik i øjenene — se for et smil om min mund — se —

ERLING
pludselig

Jeg har glemt kikkerten. Har du pakket den ned.

KAREN

Nej. Vi flyr hjem på hôtellet og henter den.

ERLING

Nej, sid her du og — peker — se efter bagagen, så løber jeg alene. Vi har god tid. Hurtig ud.

Et tog ventes

Nogen få reisende kommer

En bondekone, med en liten gut som gråter, kommer ind på perronen. Hun ryster gutten og skjænder på ham.

Karen går op og snakker med Konen, der ses at give hende forklaringer. Hun sætter sig sammen med konen og gutten.

Lidt efter kommer *Hartvig Hadeln*. Han har en liten vadsæk og en kjæp. Han er støvet og træt af at gå, ser det ud til. Da han får øje på Karen, stanser han pludselig, tvilrådig, vil derpå gå forbi, ud på perronen, som han ikke havde set hende.

Karen drar kjendsel på ham. Betænker sig lidt, går så efter ham.

KAREN

Goddag hr. Hadeln.

HADELN
vender sig bråt

Jeg kommer fra Galizien.

KAREN

Gående?

HADELN

Ja. Men nu rejser jeg over fjeldet her med jernbanen. Undertiden er det billigere at rejse med jernbanen end at gå.

KAREN

Det var ligesom De ikke vilde kjendes ved mig.

HADELN
— det undslipper ham

Ja.

KAREN
lidt ubestemt

— Så —

De står et lidet øjeblik uden at tale sammen.

KAREN

Jeg må le. Jeg sad netop og talte med den konen der borte på bænken. Hun var så glad i gutten sin, at hun pryglet ham.

HADELN
Står og ser ned uden at give noget tegn på interesse.

KAREN

De ved at hvo som elsker sin søn —

HADELN
som før

KAREN

Men det kom af at gutten vilde gå nede på

de blanke skinnerne. Hvergang moderen vendte sig, hoppet han nedpå. Hun havde tat ham op tre ganger, sagde hun. **Hun ser sig om som hun ønsket at Erling skulde komme.** — — Ja. — **Ser op til konen.** Men nu lader det som sinnet er gåt over. Se.

Man ser konen sidde og lege med gutten som hun kysser.

HADELN
i samme stille tone som altid

Den natten oppe på sæteren, da jeg kom ude fra mørket, da var det som en lys blå himmel af lykke og ungdom hvælvet sig over Dem og ham — Deres mand.

KAREN

Ja.

HADELN

Og jeg satte en svart sky på himlen.

KAREN

Nej — nejda. En svart sky. Vi mærket

ingenting. Vi syntes bare det var så morsomt at høre på Dem.

HADELN

Jeg kunde ikke la være.

KAREN

Hvor kan De sige sligt. Vi mærket ingenting. Det var bare så — så urimelig at De skulde gå ud i det fæle våde vejret.

HADELN

Jeg havde lovt mig selv at jeg skulde prøve at forklare mig lidt, hvis jeg engang traf Dem.

KAREN
smilende

Og da De så traf mig, så vilde De ikke kjendes ved mig.

HADELN

Jeg syntes det var så vanskelig da det kom til stykket.

KAREN

De er nok ikke nogen handlingens mand.

HADELN

Nej.

KAREN

De som skriver så stolt — for nu har jeg læst Deres digte, kan De tro.

HADELN

Det er nok bare i mine digte at jeg er så stolt og herlig.

KAREN

Går De altid slig alene omkring. Sig mig, hvorfor gjør De det?

HADELN

Og så vidste jeg jo heller ikke om det var umagen værdt. Jeg vidste jo slet ikke hvem De var.

KAREN

Om jeg fortjente så meget mener De.

HADELN

Ja. — Eller om jeg ikke bare vilde nyde det

at stå og ydmyge mig for Dem. Og da jeg allerede engang før idag har bedækket mig med skoggerlatter, så synes jeg, det kunde være nok.

KAREN

ser på ham uden at forstå.

HADELN

Ja. For en times tid siden stod jeg oppe åskanten her. Så hørte jeg, at det lo.

KAREN

Hvem lo?

HADELN

Jeg.

KAREN

blødt, næsten ræd

Men — hvorfor lo De da?

HADELN

Man må jo le når man står i solopgangen og ikke ved, hvilket plag man skal ta på sig for dagen — hvilken af sjælene. Lidt efter. Jeg vidste ikke om jeg skulde bestemme mig til at kysse

menneskene under fodsålerne eller om jeg såvidt skulde beære jorden med min ensomme interessante majestæt. Vejret var jo så pent og solen skinte så net og fjeldene stod der så venlige så der var noget som talte for begge livsførelser. Og da jeg havde ståt en stund og talt højt med mig selv om dette — så lo det.

KAREN
lidt efter. Pludselig

De skulde forelske Dem.

HADELN
ser hurtig på hende — derpå

I en dame?

KAREN

Ja — i hvem ellers?

HADELN

Hvorfor ikke ligesågodt i en stor mand eller i et gammelt skab eller i hele den samlede menneske- og dyrehed eller bare i et lidet hvidt lam, som bærer al verdens skyld. Resultatet blir jo det samme som med damen. Enten knæler man i skyggen eller man boltrer sit blanke jeg i solen.

KAREN

tænker lidt, derpå

Ja ja. Men det måtte jo være dejlig for Dem.

HADELN

Men det er det jeg ikke kan.

KAREN

Hvorfor kan De ikke?

HADELN

i stærk indre bevægelse

Fordi jeg synes ingenting.

KAREN

Synes De ingenting?

HADELN

Nej, jeg synes ikke noget. Lidt efter. Det vil sige, jeg synes ikke noget mere end noget andet. Og da synes man alting blir lige fedt. Lidt efter. Men den aftnen oppe på sæteren —

KAREN
livlig

Min bryllupsaften ja.

HADELN
ser lynsnart bort på hende — derpå

Jeg kom fra mørket og så stod De der. Så sejersblændende, så stolt, så fast af ungdom, så jublende af liv — å så lysende sikker. Sikker.

KAREN
smiler

Da syntes De altså noget?

HADELN

Ja.

KAREN

At jeg var så sikker?

HADELN

Ja.

KAREN

Men da blev De vel glad da?

HADELN

Nej. Jeg blev ond.

KAREN

får som et stød

Ond? Men hvorfor.

HADELN

Fordi jeg ikke kunde nå Dem.

KAREN

Men De gjorde mig jo ikke noget ondt.

HADELN

Jeg forsøgte.

KAREN

Hvorledes?

HADELN

mattere

Med mit eneste våben. Mit eneste, stakkars forgiftede våben. Med mine ord. Jeg prøvet at gjøre Dem utryg i Deres sikkerhed.

KAREN
med undertrykt glæde

Og jeg var så sikker, synes De.

HADELN
hårdt

Ja De tindret mig lige i øjnene.

KAREN
som før

Jeg var ikke sikker. Det var Dem som gjorde mig sikker.

HADELN

Mig?

KAREN

Ved De når Erling og jeg blev enig om at gifte os?

HADELN

Kanske samme aften.

KAREN

Jamen når —

HADELN

mere og mere interesseret

Lige før jeg kom — i samme øjeblik jeg kom ind af døren kanske —

KAREN

Efter at De kom.

HADELN

Efterat jeg kom.

KAREN

Mens De var der ja. Det var Deres nærværelse, Deres ord — kanske at De vilde gjøre mig utryg, som jeg jo ikke vidste noget om — — det, det — krystalliserte mig. Det gjorde mig tryg. Det fik mig til at bestemme mig, til at vælge — vælge min lykke. Min vidunderlige lykke. Det var Deres skyld næsten, Hadeln, at jeg nu føler en lykke, som jeg ikke tror der findes mage til i hele verden. Ja De kan rigtignok være glad, De.

HADELN

går op mod baggrunden efter sin vadsæk.

KAREN
ligesom hun pludselig aner noget, dæmpet og for sig selv, langt

Å—å —

HADELN
kommer nedover igjen. Mildt i tonen

Jeg når nok ikke menneskene med det onde engang, jeg —

KAREN
inderligt

Men idag har De nådd mig Hadeln. Jeg synes De har været så fin og nydelig mod mig. Jeg er så stolt fordi De har betroet Dem til mig, **ømt** å vær lidt glad Hadeln — De skal være glad fordi De har bidraget til to menneskers lykke. Gid, gid jeg kunde være snil mod Dem, jeg også. De har sånne bedrøvede øjne. Og jeg føler mig så uendelig, så uendelig rig. Hadeln, skulde jeg ikke sige det, når det er så?

HADELN
bevæget og stille

Jo. Jo.

KAREN

langsomt, næsten for sig selv

Ja jeg er lykkelig. Pludselig. For nu er det samtidig kan De tro.

HADELN

ser på hende

KAREN

Den samtidigheden, som De benægtet.

HADELN

lidt brydd

Man blir så unaturlig, når man vanker slig alene omkring.

KAREN

uden at høre på ham

Men Erling er den største mand i verden.

HADELN

ser på hende, smiler lidt

KAREN

Ja. For den man elsker er den største. Pludselig, ligesom i skræk. Slap han mig, så tror

jeg, at jeg faldt lige i afgrunden. Lidt efter. Han er stærk og ubøjelig. En rank gran i solen — et lystræ som vi forstmennesker siger. Tar i hans vadsæk, da han atter gjør tegn til at ville gå. Nej nu må De vente til Erling kommer. Han vil også gjerne hilse på Dem. Han likte Dem så godt. Pludselig. De skulde bare hørt som han ropte på Dem.

HADELN

Ropte på mig?

KAREN
ivrig

Jo da. Ikke før var De gåt, så skyndte vi os ud, udenfor døren, og ropte efter Dem. Hadeln, Hadeln ropte vi. Det var formelig uhyggelig, sån at rope ud i svarte natten. Men da var det altså for sent. De var alt for langt borte. Eller var det vinden kanske, som tog røsten? Med glad udrop. Der er Erling!

Erling kommer fort med kikkerten.

Karen tar ham under armen, fører ham frem til *Hadeln*.

KAREN

Kjender du ikke hr. Hadeln.

Hadeln som har siddet med bortvendt ansigt, ser op.

ERLING

Aa jovist. Jeg så ikke ansigtet. Nej er De på disse kanter. Det var da morsomt at træffe en landsmand igjen.

KAREN

Og jeg har gjort hr. Hadeln alle vore bedste undskyldninger fordi vi var så ugjæstfri oppe på fjeldet. Jeg har fortalt at vi stod og ropte efter ham, da han var gåt.

ERLING

Hvad.

KAREN
leende

Husker du ikke det. At vi stod og ropte efter ham alt det vi orket.

ERLING

Nej —

KAREN

til Hadeln

Men jeg har rent glemt at spørge om De skal hjemover til Norge nu.

HADELN

Ikke før ud på høsten engang.

ERLING

Nu skal det bli godt at komme hjem. Og ta fat. Man blir fuldstændig sløv af dette livet.

KAREN

Så?

ERLING

Man er da menneske også.

KAREN

Så?

ERLING

Man har da noget andet at gjøre her i verden.

HADELN
med et slags smil

Og vel især De.

De ser begge på ham

HADELN

De er jo den største mand i verden.

KAREN
leende

Å fy. Han røber hemligheder. Fy.

ERLING
leende

Hvad? Hvad?

HADELN

Deres frue siger at De er den største mand i verden.

ERLING

Å for noget —

KAREN

Den som man elsker er den største, sagde jeg. De får da ialfald citere rigtig.

ERLING

Å — det er bare sånt elskovssnak.

KAREN

lidt forbauset over Erlings tone.

HADELN

står og ler lidt klukkende.

KAREN

Nej se på Hadeln. Hvad er det De står og ler af.

HADELN

leende

Jeg hørte engang om en dame som hvergang hun elsket pány, så trodde hun, at hun havde fundet den klogeste mand i verden. Hun formelig samlet på kloge mænd. Og den siste var altid den klogeste. Og så engang var det en fysiker hæhæ hæ — så gik hun omkring og sagde, at det var ham, som havde fundet på tyngdeloven hehehe — hun trodde det.

De andre ler også, tildels smittet af Hadelns rare latter.

HADELN

Hehe — men det bedste var at tilsidst trodde ın det også —

ERLING

Fysikeren?

De ler alle tre.

KAREN

truer med fingren

Manglet De en sort sky på den lyse himen nu?

ERLING

Hvad? Hvad?

KAREN

Å, det er en hemlighed som Hadeln og jeg har sammen.

Hadeln som er blit stille og alvorlig igjen, tar sin vadsæk.

ERLING
endnu i fuld munterhed

Men jeg har ikke fundet op nogen tyngdelov jeg. Det vil jeg bare sige dig.

KAREN
leende

Det er der ingen som mistænker dig for heller. Til Hadeln. Men skal De gå alt.

ERLING

Skal De ikke med samme tog som vi?

HADELN

Nej, jeg skal sydover.

ERLING

Til Glatz?

HADELN

Ja.

ERLING

Men så går Deres tog syv minuter efter vort.

KAREN
leende

Rejselisten! Til Hadeln. Så husker De hvad
har lovet mig. Da Hadeln ser spørgende på hende,
ıde. Han har alt glemt det. At strax De
mmer hjem, vil De søge os.

ERLING

Ja, det må De endelig gjøre.

De trykker hans hånd.

Hadeln går stille ud tilhøjre.

Erling går op til bagagen.

Karen står og ser efter Hadeln.

KAREN

Dette var underlig.

ERLING

Hvilket?

KAREN

slår hænderne for ansigtet og brister i gråt.

ERLING
ned til hende

Hvad er det Karen?

KAREN

Det er som jeg først nu forstår, hvor lykkelig jeg er. Kaster sig om halsen på Erling. Det er j næsten umulig at dette kan vare.

ERLING

Nej, vil du bare — — så! så Karen!

KAREN

Nu er det over.

ERLING

Og nu kommer toget snart. Har vi alting Op til bagagen igjen. Leende. Du kan nok ordentli lyve du.

KAREN
som ikke forstår

Lyve?

ERLING

Som sagde at vi stod og ropte efter ham.

KAREN
leende

Husker du ikke at vi stod og ropte Hadeln Hadeln da?

ERLING

Nej.

KAREN

Ikke det?

ERLING

Nej, det er den skjære løgn —

KAREN

Løgn! — Løgn det er jo noget lumpent, det. Han havde det så vondt, så jeg forstod at det vilde glæde ham.

ERLING
spøgende

Å, dere har siddet og betroet dere til hverandre! Du har kanske simpelthen ladet dig gjøre kur til, mens jeg fløj i solstegen og hentet kikkerten.

KAREN

Hvorfor gik du da?

ERLING
leende

Kikkerten da menneske!

KAREN

Pys kikkerten! Lidt efter. Men du svigtet mig du.

ERLING
vender sig

Svigtet jeg dig?

KAREN

Ja, da du sagde at du ikke husket at vi havde ropt efter ham.

ERLING

At jeg ikke husket at vi ropte Hadeln Hadeln?

KAREN
går sagte hen til ham, tar ham om nakken, inderlig

Kan du tænke dig at du nogensinde holdt op at elske mig?

ERLING

Hvor kan du spørge om sligt — noget så dumt. Kysser hende på panden.

KAREN

går lidt fra ham. Stanser

Du! Skal vi ikke la være at rejse hjem?

ERLING

Hvad?

KAREN

Ja, nu strax, mener jeg. Lad os gjøre den turen til Paris først, som vi har talt så ofte om.

ERLING

Ikke på nogen måde. Nu må vi hjem.

KAREN

Bare et halvt års tid.

ERLING

Et halvt år!

KAREN

Fem måneder. Fire. Tre. Jeg ber dig. Aldrig har jeg elsket dig som nu. Klynger sig ind til ham.

ERLING

Dette er for urimelig Karen.

KAREN

Henriksen vil jo gjerne bli i konstitutionen. Og vi har jo råd til det.

ERLING

Råd. Det er ikke det der er tale om. Jeg holder ikke ud dette. Jeg holder ikke ud ikke at komme i arbeide igjen. Jeg glæder mig til det. Det er aldeles nødvendigt for mig hvis jeg ikke skal føle mig som en døgenigt.

KAREN

Alt kunde jeg gjøre for dig. Stærkt. Alt.

ERLING

Ja jeg også, Karen, for dig. Men dette er for urimelig.

KAREN

bønligt

Erling!

ERLING

Nej, Karen.

I dette øjeblik hører man *Konen*, som for lidt siden er kommet alene ind fra perronen tilvenstre, udstøde et gjennemtrængende skrig, og styrte ud.

Samtidig høres et tog at komme.

Karen og *Erling* farer op til døren tilvenstre.

KAREN

Gutten er faldt på skinnerne. Styrter ud.

ERLING
efter hende

Karen! — Er du gal. Karen! Ud efter hende.

Lidt efter forfærdeligt stærkt

KARENS RØST

Erling! Erling!

Stemmer og larm udenfor.

Noget efter kommer mange ind fra perronen i livlig og højrøstet samtale. I spidsen *Konen* med *Gutten*. Da hun er kommet midt ind i rummet vender hun sig pludselig og styrter hen mod *Erling* og *Karen*, som netop træder ind sammen med andre. Konen knæler ned og kysser Karens kjole.

KAREN

vender sig bråt fra konen, mod Erling, kaster sig i hans arme

Jeg elsker dig. Jeg elsker dig til døden.

TREDJE AKT

To år efter.

En hyggelig stue i Erlings og Karens villa oppe i en skogbygd. Rigt og vakkert udstyret. Her og der jagtrekvisiter som prydelse.

En byste af Karen.

I baggrunden åbent ud til en altan med portièrer foran.

Man ser over høje træer mod fjeld i det fjerne. Stuen er i anden etage.

Lys aften tidlig på høsten.

Kaffeservise på et lidet bord i forgrunden.

Karen går frem og tilbage, ligesom i uro, i ubeslutsomhed. Hun sætter sig og begynder at gå igjen. Hun stanser foran bysten. Ser på den. Glatter sine kinder. Så hen til en rypesæk som ligger på en stol, pakker noget ned i.

Hun samler sig, da *Erling* træder ind med gutten, *Johannes*.

Erling tar en bøsse på væggen, rækker den til gutten.

ERLING

Jeg tænker vi prøver den for en gangs skyld.

KAREN

skjænker kaffe

Kaffeen.

Man hører hundegjøen udenfor.

ERLING

Bikjerne er urolige.

JOHANNES

De mærker hvor det bær hen. Går.

KAREN

Nu har jeg pakket ned det bedste du ved.

ERLING
endnu ved geværerne

Tak.

KAREN

Ved du hvad det er?

ERLING

Nej.

KAREN
ler lidt

Ved du ikke engang hvad der er det bedste du ved.

ERLING

Jeg husker det sandelig ikke.

KAREN

idet hun sætter rypesækken udenfor døren

Aldrig er du så oprømt og så adspredt som når du skal op til plantningerne.

ERLING

Nej men dyr og træer da, mand! Pludselig Det er det bedste jeg ved. Især plantningerne da naturligvis. Hvorfor vil du aldrig være med længer.

KAREN

Å — jeg synes jeg bare gik ivejen.

ERLING

adspredt, idet han tar et nyt gevær og ser på

Du mener kanske, at skomageren bør blive ved sin læst.

KAREN

ler

ERLING

Hvad ler du af?

KAREN

Du er begyndt at bruge såmange ordsprog i den senere tid.

ERLING

Er jeg det? Det var da rart.

KAREN

Før sagde du at ordsprog var bare for hoben.

ERLING

Og at de smagte af alle mands mund, ja. Og nu gjør jeg det selv. Så dybt kan man falde. Men hvad var det jeg skulde sagt — vi talte om plantningerne — Jo! det var en hemlighed jeg vilde betro dig. Og det er, at jeg er aldrig så glad i dig som når jeg er oppe i skogen.

KAREN

Jeg er mere glad i dig, når du er her.

ERLING

ler

Du sagde det så tørt og fort. Og noget så

ggelig som disse sene jagtmiddagene vi har, ergang jeg skal på fjeldet. Du er aldrig så ggelig som da. Der er en slags — jeg havde er sagt, en slags koket, lidt melankolsk charme er dig, som er så bedårende, at jeg alligevel ergang må rive mig lidt løs. Og den fine le melankolien føler jeg mig rent ud sagt lt smigret af.

KAREN

Ja du er aldrig gladere end da. Ved denne gtafskedsmiddagen.

ERLING

fra geværerne, sætter sig ved kaffen

Nej — slig som det blåste inat. Jeg undres vorledes det er gåt med de unge træerne oppe Lossedalen. De er bare fire år.

KAREN

Stakkars små træer.

ERLING

Ja. — Du skulde set telegrafstolpen oppe på akken. Tar sin blyant frem af lommen. Trådene var låst tvertover på begge sider.

KAREN
gjør bevægelsen

Og hang nedover —

ERLING
tegner

Ja — slig!

KAREN

Hvor godt jeg kan forstå det.

ERLING

Ja det er da vel ikke noget vanskelig at forstå.

KAREN
leende

Hvorledes den telegrafstolpen må føle sig, nej? Lidt efter. Slig blåste det den første natten vor også.

ERLING
som har tat en avis, smiler

Det glemmer jeg aldrig. For en mærkelig aften, Karen.

KAREN

Og nat!

ERLING

Og den underlige Hadeln som kom

KAREN

Han er ikke slig en enthusiast som du.

ERLING

Nej det har du ret i. Det brænder i selve grunden hos ham. Han flammer ikke op slig som jeg. Det er da dumt, at han aldrig kommer herop og besøger os. Han er jo alligevel altid på farten. Det var så hyggelig inde i byen, når han af og til så op om aftnen. Og han lovte da så sikkert, at han skulde komme engang nu i sommer.

KAREN

Jeg kan så godt undvære ham.

ERLING

Det er mærkelig med dig — det er næsten sygelig synes jeg, — du kan ligesom godt undvære alle mennesker, du.

KAREN

Ja næsten.

ERLING

Undtagen mig.

KAREN

Undtagen dig, ja.

ERLING

Idag er du så nydelig klædt igjen. Du er så forskjellig. For undertiden ser du rent ud sagt ud som en —

KAREN

Som en sjuske.

ERLING

leende

Ja, mildest talt.

Man hører hundene.

ERLING

rejser sig

Johannes har kjørt frem.

KAREN

Å, sid nu lidt. Om du så ikke rejste før om en time, så kom du i lyse derop. Jeg blir tidsnok alene.

ERLING

som har sat sig

Der kan du se. Du skulde ikke være så meget alene. Jeg synes ofte det er lidt ensomt heroppe.

KAREN

Når du ikke er oppe i skogen.

ERLING

Ja. Hvorfor ber du ikke en af dine søstre eller begge to om at komme herop — eller andre hvem du vil.

KAREN

Jeg bryr mig ikke om selskab. Det var jo mig som vilde at vi skulde flytte herop tidligere end både ifjor og iforfjor. Det var jeg, som vilde det.

ERLING
reiser sig

Men så til våren skal vi til Paris.

KAREN

Ikke for min skyld.

ERLING

Vil du ikke til Paris heller nu?

KAREN

Å nej — når det ikke blev dengang, så —

ERLING

Jamen jeg vilde jo dengang også —

KAREN

Men først efterat jeg havde opført mig — heroisk.

ERLING

Ja du store gud. Bare jeg tænker på det,

så blir jeg stolt af dig. Illustrerende. Svævet som en fugl lavt nede over skinnerne — slog kloen i barnet — svævet videre. Med beundring. Da var du glad da, Karen, da du havde reddet den lille gutten.

KAREN

Jeg gav pokker i ungen.

ERLING

Hvad er det du siger? Ler højt.

KAREN

Det var for din skyld jeg gjorde det.

ERLING
fremdeles leende

Ja du er god. Han er kommet hen til vinduet tilvenstre. Men du! Hvad vil du gjøre med styrten. Skuret er jo også blåst overende.

KAREN

Det gjør ikke noget. Det eneste sted jeg kan

sees fra, er fra vinduet der. Og vi er jo ikke andre i hele huset end jeg og pigerne.

Man hører *Johannes* smelde med svepen.

ERLING
til altanen

Nå — nu kommer jeg, Johannes. Til vinduet igjen. Nu er der da vand nok i renden. Det er ikke en douche. Det er en fos. Det skulde være pent at se dig der — midt i skumsprøjten.

KAREN

Synes du.

ERLING

Ja, nu i den heldende solen. — Men til livets alvor. Klapper hende. Iovermorgen har du mig igjen.

KAREN

Så får du hilse da.

ERLING

Hvem?

KAREN

Træerne.

ERLING

Jeg skal hilse de andre træerne fra det peneste træ i hele skogen. Kysser hende. Adjø.

KAREN

Adjø.

Erling går.

Karen står et øjeblik midt på gulvet. Ansigtet fortrækker sig, øjnene flakker rådvildt.

ERLING

udenfor

Karen. Adjø Karen. Iovermorgen.

KAREN

Adjø.

Man hører ham kjøre.

KAREN

hen til altanen, roper af al magt.

Erling. Erling. Kom op lidt.

Hun går frem og tilbage i stuen.

Erling kommer, han har svepen i hånden.

De står et øjeblik og ser på hverandre. Og da han vil til at tale, siger

KAREN

Elsker du mig ikke længer.

ERLING

spøgende

Adjø da Karen. Vil gå.

KAREN

Svar mig. Elsker du mig ikke længer?

ERLING

Jo.

KAREN

Ligeså højt som før?

ERLING

tænker lidt, derpå sindig

På en anden måde end før.

KAREN
med et skrig

Pisk mig med den svepen. Går lidt, stanser derpå, vågner ligesom i en stor forbauselse, med et halvt smil — dæmpet og langsomt og næsten for sig selv. Elsker du mig ikke længer, Erling Kruse.

ERLING

Jo Karen. Hen til hende.

KAREN
igjen som før

Da du var hos mig inat, da var det altså jeg som tigget dig.

ERLING

Herregud da Karen — Sån går det jo altid her i verden. Tar sin blyant og tegner på en avis som ligger foran ham på et bord.

KAREN

I bølgelinjer.

ERLING

Ja. I begyndelsen var det sandelig mig som var den ulykkelige elsker.

KAREN

Hvorfor tog du mig da, når jeg ikke var så glad i dig, som du i mig. Jeg stred imod — jeg kjæmpet for mit liv.

ERLING

rolig, næsten lidt strengt

Angrer du?

KAREN

stærkt

Angrer at jeg har været lykkelig? Jeg behøver vel ikke angre, for om jeg nu er ulykkelig.

ERLING

hen til altanen, siger rolig

Sæt ind hesten, Johannes.

KAREN

også op til altanen

Sæt ikke ind hesten, Johannes. Til Erling. Ja kan du tegne det op med den pedanten din. Peker på blyanten, som Erling stikker i lommen.

ERLING

rolig og stille

Du ved jo der er ingen uden dig jeg er glad i, Karen.

KAREN

Om der bare var en, så jeg kunde hade hende, knuse hende, vinde over hende. For jeg skulde vinde, kan du tro. Jeg skulde gjøre dig skinsyg. Gi bort lidt legeme og lidt sjæl. Lidt her og lidt der. Sån som alle andre. Men jeg orker ikke. For jeg elsker dig. Jeg elsker dig.

ERLING

mod hende

KAREN

Rør mig ikke. Jeg lytter og lytter og jeg hører ikke nogen hjælp. Ømt, næsten for sig selv. Jeg skulde finde på nye ting i mit legeme til dig — Kaster sig på gulvet foran ham. Lét i dig selv, lét om du ikke har gjemt noget. Vi kjender jo ikke os selv, — hvor kunde jeg vide, at jeg engang skulde ligge her.

ERLING

Reis dig op, Karen.

KAREN

reiser sig halvt, virrer på hodet

Hvorfor?

ERLING

Dette går ikke an, hverken for dig eller mig.

KAREN

Skulde jeg ikke bede for mit liv?

ERLING

bestemt

Reis dig.

Han vil hjælpe hende. Hun går alene hen og sætter sig. Han sætter sig på den anden side af stuen.

ERLING

i en rolig, mild tone

Jeg trodde vi var blit så voxne nu at vi kunde rive den æreporten med stas og blomster og guirlander, som vi bygget os dengang vi gik og var beruste og trodde at der bare var to mennesker i hele verden. For der er andre

mennesker og der findes andre ting i verden end vor kjærlighed. Stærkt og inderlig. Og elsker jeg dig anderledes nu end i den første tid så betyder det at jeg elsker dig inderligere, rigere, menneskeligere kan jeg gjerne sige. Når jeg reiser op i skogen, ikke før er jeg kommet ud af grinden, før jeg begynder at længes efter dig. Ja, før jeg går herfra, glæder jeg mig til at jeg skal længes. Ved middagen alt. Og når jeg går deroppe sund og glad og tråkker, sån som nu tidlig på høsten, når hele skogen klinger som en dyb cellotone, da skjælver jeg af uendelig fryd. Slig føler jeg mig som den udvalgte blandt mennesker. Jeg går og smiler fiffig over min store glade hemlighed. Jeg, jeg er den som har vundet i livet.

Deroppe begyndte jeg at se dig klarere også end når jeg var sammen med dig her eller inde i byen. Og jo tydeligere jeg så dig, des mere elsket jeg dig. Jeg vidste jo — jeg trodde — jeg vidste at slig sad du hjemme og ventet på mig også. Jeg vidste det. Ikke sandt Karen?

KAREN

nikker på hodet, uden at se op, neppe hørligt

Jo jeg ventet.

ERLING

reiser sig

Jeg pillet ned den æreporten fra dengang du var den eneste og jeg var den andre eneste. Og for hver roset jeg pillet ned, kom du mig nærmere. Smiler. Det var hårdt arbeide mange gange, for solid havde vi bygget. Og tilsidst var det med formelig nydelse jeg pillet ned de siste stumperne — for endelig så jeg dig slig som du var i virkeligheden, så sanddru, så dejlig, så harmonisk, — ja Karen — for det er som dit sind og dit legeme synger sammen. Hen til hende. Aldrig var din arm hvidere og rundere, aldrig så jeg din mund skjælve som da, aldrig så jeg dit øje briste af elskov som —

KAREN

som før

Som oppe i skogen.

ERLING

Som deroppe ja. Ethvert par beruste dompapper kan bygge sig en æreport. Men sandelig, der skal sjelden lykke til at bygge sig et hjem som dit og mit. Stærkt bevæget. Se dig om

i verden. Se på andre mennesker. Se på næsten alle dem vi kjender. Sætter sig, bevæget. Ja jeg synes næsten vi kunde knæle ned og takke, takke for hvorledes vi har fåt det.

KAREN
gjemmer hodet i stærk bevægelse

ERLING
sætter sig ved siden af hende

Og lille Karen — tror du ikke jeg også ved, at der er noget underligt, noget gådefuldt på bunden af hver sjæl, som vi ikke ved noget om og som det er vanskeligt at råde med. Men det er jo netop da vi er til at hjælpe hverandre. Lægger armen om hendes liv. Og jeg er så glad og så stolt fordi jeg kan sidde her og tale dig til ro. Jeg føler at det er mig som kan hjælpe dig, nu og altid, og bringe ligevægt i dit sind, ovenpå en slig krise som idag. Og det, Karen, det kan jeg fordi jeg har lært mig til at se dig slig som du virkelig er — smiler nu beruselsen er over.

Går raskt op til altanen Johannes! stanser pludselig, idet han ler. Nej du skulde se Johannes. Han

er faldt i søvn bag på dompen. Det er fredelig liv, det!

Ned til hende igjen i stærk glæde. Karen, Karen. Jeg føler at ovenpå dette idag kommer glæden strømmende over os i nye stråler. Sætter sig ved siden af hende, lægger hendes arm om sin hals og læner sit hode til hendes bryst. Deilige, deilige Karen. Hvor det er godt at lægge hodet til dit bryst. Og når jeg lukker øjnene så ser jeg det — Ser på hende. Vi feirer en ny brudeaften. Som første gang oppe på fjeldet. Vi tænder lysene. Sætter champagne på bordet. Drikker af alle mine sølvbægre. Alle ærespræmierne frem! Tar hende voldsomt til sig. Sorgen og alt det onde har gjort dig tusen gange skjønnere. Aldrig var du min som nu.

KAREN

gjør sig lempelig løs, går hen til altanen og ser ud. Hun taler i begyndelsen i en lidt dæmpet, fjern tone

Men det var den gang jeg var lykkelig.

ERLING

Den gang?

KAREN

Den gang vi var dé to eneste mennesker i verden.

ERLING
ligesom lidt træt

Men vi er jo ikke de to eneste mennesker i verden.

KAREN

Jeg håbet det ligetil idag.

ERLING

Vi var det jo ikke dengang heller.

KAREN

Jeg syntes vi var det.

ERLING

Tror du ikke det var sandt alt det jeg netop sagde til dig.

KAREN

Jo. Desværre.

ERLING

Desværre?

KAREN

For det er det som gjør det så usigelig håbløst.

ERLING

Hvad er det som er så håbløst.

KAREN

Det du har sagt idag.

ERLING

At jeg er mere glad i dig nu?

KAREN

End dengang du elsket mig.

ERLING

Elske — elske. Du må da også være lidt fornuftig. Alting i verden, i naturen, i menneskenes sind udvikler sig. Vi blir anderledes med årene som går. Kjærligheden blir også anderledes.

KAREN

Da er den ikke min kjærlighed.

ERLING

lidt heftigere

Vi er jo ikke altid lige nye for hverandre.

KAREN

Du var lige ny for mig — i legeme og i sjæl.

ERLING

Det er bare noget du står og indbilder dig nu. Det kan ikke nytte at sætte sig op imod selve livet. Du er ikke heller altid den samme. Du blir jo ialfald en anden.

KAREN

Ja, muligens en anden som jeg ikke kjender, som jeg ikke deler lykke med, en fiende som synes noget andet om det som for mig var det eneste —

ERLING

Men da vil du også komme til at se alt anderledes.

KAREN

Hvad hjælper det mig nu?

ERLING

Det er ligesom du står og taler ud i rummet. Du taler så fjernt.

KAREN

Ja.

ERLING

Du gjør dig halsstarrig. Du holder for øjnene. Du vil ikke se. Du vil ikke. Har reist sig og står ligeoverfor hende. *Karen* svarer ikke, ser ligesom bare forbi ham. Hvad er det du bebrejder mig.

KAREN

Ingenting.

ERLING

Men da er det da virkelig for barnagtig at stå og stampe mod selve livet.

KAREN

Mit liv er også livet.

ERLING

Vort liv er livet, Karen. Taler nu igjen dæmpet og mildt. Du med din fine natur, du som går så stille og fornuftig omkring føler du da ikke at det dæmpede, det milde som har været over

vort liv i de sidste år, at det har langt større indre værdi, langt større menneskelig værdi end den første tids — den første tids sanserus. Tænk at behøve at spørge om dette. Tænk dig om. Alt det vi har levet sammen i disse år, alt det vi har sammen, betyder det ingenting for dig? Vore fælles glæder og vor fælles modgang, al den træghed jeg har mødt, al vrangviljen og dumheden. Og vore minder da. Vore hemligheder. Vort arbejde. Vor fælles tro på fremtiden. Vort hus. Vort hjem?

KAREN

Hvad har kjærligheden med hus og hjem og alt det at gjøre?

ERLING

kan først ikke svare

Ved gud jeg er bange. Jeg kjender dig ikke igjen. Du vil da ikke lægge alting øde? Det er så uvirkelig alt dette du siger, at jeg kan ikke svare dig.

KAREN

mere direkte, men endnu dæmpet

Nej. Dette er det virkelige, at for hver dag

og for hver nat gik du et skridt fra mig. Og jeg fulgte dig. Skridt for skridt. Listet mig efter dig. Og jeg elsket dig mere for hvert skridt du gik. Både fordi jeg elsket dig og fordi du gik.

ERLING

Du er syg Karen.

KAREN

Ikke nu længer. Ikke efter idag, da du sagde, at du ikke elsket mig som før. At du elsket mig anderledes. Jeg vidste det før også. Nat efter nat, når du sov, vidste jeg det. Men jeg turde ikke vide det.

ERLING

Kjære, kjære Karen. Dette er jo noget du indbilder dig.

KAREN

Men idag — for hvert vakkert ord du sagde mig idag, gik du mange skridt, længer og længer fra mig — op i skogen, ind til dig selv, langt

bag Norefjeldene derborte. Og jeg kan ikke nå dig længer. Strækker de krummede fingre ud mod ham. Og du kan ikke se mig. Du gik og du gik og du så mig ikke.

ERLING

Så jeg dig ikke?

KAREN

Nej du så mig ikke.

ERLING

Dette er jo bare en syg indbildning som har besat dig.

KAREN
stigende

Er det en syg indbildning at du ikke så mig?

ERLING

Ja. Ja. Ja.

KAREN

Så du mig om natten når jeg lå med fingrene på din strube? Så du mig?

ERLING

Karen.

KAREN
gjør bevægelsen

Slig! Gjør bevægelsen. Og var lige ved at trykke til. Nat efter nat. Jeg vilde stanse dig, mens jeg endnu nådde dig.

De står og stirrer på hverandre. Lidt efter

KAREN
halvt syngende

Det var mig det. Den virkelige. Lidt efter, stærkt. Du var den som havde givet mig al jordens lykke. Og som den skulde du dø.

ERLING
endelig

Dette er her i vor stue — gjør en pekende håndbevægelse — i min og din stue. Det er dig og mig som står og taler sammen. Med udbrud. Dette er jo galskab.

KAREN

Men denne galskab det er mig. Og ære

porten og sanserusen og den syge indbildningen, det er mig. Mig altsammen. Men for mig er alt dette livet, det virkelige liv, det eneste som er værdt at leve. For jeg har ikke noget at gjøre med dine træer og dine bøger og dit arbejde for menneskene og for landet, uden fordi du elsket mig. Jeg synes bare en ting er alvorlig — at vi elsket hverandre. Jeg synes alt som ikke er vor kjærlighed er hæslig, hæslig, hæslig. Hvad gjorde det om vi blev ulykkelige til vor inderste sjæl, når vi elsket hverandre? Stærkt og klart. Dengang du elsket mig — ikke nu du står oppe i skogen og længes — da følte jeg livet, det skjønne farlige liv med døden over sig. Da var alting højtidelig og strålende. Da var alting lyst og fornuftig og jeg forstod alting — alting var mig kjært — dine træer og din blyant, for alting var selvfølgelig og jublende ligegyldig uden som tusen små glade ting, der bare øget den vældige, evige bølge, som bar os, de to eneste mennesker i verden. Stærkere og med stormende inderlighed. Dette var for mig den deilige, deilige mening med at jeg levet.

Lidt efter hæver hun armene højt som i forfærdelse. Og nu! Her står jeg i denne lyse forfærdelige aften, i

denne ørkenstilhed — — jeg står som en fremmed for mig selv — som en kold sten der iser min sjæl. Vildt og voldsomt. Å om jeg stod i ørknen med tusen mil sand og millioner stjerner over mig. Jeg alene. Nøgen. Ikke et bånd engang. Og en løve kom imod mig — — så jeg igjen kunde føle at livet bruste i mig og at døden truet.

ERLING

som har stirret målløs, endelig i en dump, dyb, næsten barnlig tone, som om han ikke var vant til at tale

Kan jeg hjælpe dig Karen?

KAREN

rolig, koldt

Nej. Rejs op i skogen. Der hører enthusiasterne hjemme. Kjærligheden har ikke brug for dem. Den trænger bare mænd og kvinder, som kan elske. Du kunde ikke, lille Erling.

ERLING

næsten bedende

Å Karen.

KAREN

vild, voldsom igjen

Du vilde se mig afklædt. I douchen dernede. I den heldende solen. Her ser du mig. Skamløst afklædt. Uden ærbarhed. Alt har jeg blottet. Ser du mig nu? Ser du tøsen?

ERLING

sætter sig med hænderne for ansigtet

KAREN

puster et langt pust. Går så hen til Erling, ser på ham med et halvt hånlig, halvt sørgmodig smil. Nu er jeg tom. — Det bryder frem igjen. Indtil natten har øst mig fuld igjen af sin svarte brønd. Derpå næsten ømt Det er jo ikke din skyld, Erling.

ERLING

hæver hodet, inderlig og bestemt

Jeg forstår det ikke. Jeg forstår det ikke. Jeg føler mig fattig og liden. Men det er fordi jeg ikke forstår. Jeg vidste ikke, at dette fandtes.

KAREN

Nej, hvor skulde du vide det fra?

ERLING

rejser sig, stærkt og voldsomt idet han går mod hende

Og jeg elsker dig. Elsker dig, så jeg kunde rive vingerne af den vilde fuglen, som sidder på tomten af vort brændte hus.

KAREN

— ser på ham med flammende øjne, med et udtryk af vild glæde, kan af forventning næsten ikke puste

Erling!

ERLING

Men jeg kan ikke. Jeg kan ikke, for jeg elsker dig. Sætter sig overvældet.

KAREN

atter stille og rolig

Ja Erling. Men da vil du også gjøre det jeg ber dig om — — vil du ikke?

ERLING

Jo — alt.

KAREN

Og da ber jeg dig om du vil rejse op til lantningerne.

ERLING

Nej.

KAREN

Men du lovte det.

ERLING

Nej, jeg rejser ikke.

KAREN

Jeg ber dig pent.

ERLING

Tror du jeg vil forlade dig nu?

KAREN

Det er snilt af dig. Men nu kan du godt forlade mig. Jeg vil så gjerne være alene en stund.

ERLING

Jeg skal holde mig inde i den andre stuen. Du skal ikke behøve at se mig.

KAREN

Nej ikke så. Jeg vil føle mig alene.

ERLING

i angst

Men Karen —

KAREN

Du behøver ikke være bange. Nu er jeg rolig. Ganske rolig.

ERLING

Jeg tør ikke.

KAREN

Når en slig krise eller hvad jeg skal kalde det, er over, så er den over. Du ved vi kvinder overdriver så let. Nu er det mig som ber dig at være fornuftig. Vi vil begge to ha godt af at være alene. Du rejser op til plantningerne

og får dig lidt frisk luft. Jeg blir her og tar mig en kold douche. Med et lidet smil. For det er nærmest det jeg trænger — ikke sandt så mit sind og mit legeme igjen kan synge sammen. Og når vi igjen møtes i overmorgen, så er vi to helt andre mennesker. Til altanen. Johannes — nu kommer han! Ler. Gud hvor idyllen skvat. Kysser Erling. Adjø da.

ERLING

Kan jeg ikke få bli?

KAREN

Nej Erling.

ERLING
tar hendes hånd

Karen — Afbryder sig. Nej, jeg vil ikke sige noget.

KAREN

Det behøver du heller ikke. Jeg føler hvad du føler. Lidt efter. Og tænk aldrig anderledes om mig.

ERLING
smiler mens hele hans ansigt skjælver. Går.

KAREN

blir stående på gulvet — urørlig

Lidt efter hører man

ERLING

udenfor

Karen.

KAREN

til altanen

Ja.

ERLING

Kast ned svepen min!

KAREN

farer hen til stolen, hvor svepen ligger. Stanser så pludselig. Betænker sig. Til altanen igjen. Leende muntert

Du kan sende Johannes op efter den.

Lidt efter kommer *Johannes*.

JOHANNES

Det blir mørkt før vi kommer frem.

Karen peker på svepen. Johannes tar den og går.

ERLING
lidt efter

Adjø Karen.

KAREN
nær altanen, men uden at vise sig

Adjø. Vifter med lommetørklædet.

Så hører man, at Erling kjører.

KAREN
farer sammen

Han kjører. Hun samler sig. Står stiv og stolt og trodsig. Så myges hendes lemmer. Hun folder hænderne. Å gud, gud! Hun falder om på en stol og skjuler sit ansigt.

Lidt efter kommer *Pigen* fra højre.

PIGEN

Der er en mand dernede som spør efter fruen.

KAREN
tilsyneladende ganske rolig

Hvem er det?

PIGEN

Jeg kjender ham ikke.

KAREN

Er det sorenskriveren?

PIGEN

Nej jeg kjender ham ikke. Han kom netop som Johannes drejet om svingen.

KAREN

Var det mig han spurgte efter?

PIGEN

Han spurgte både efter kandidaten og fruen.

KAREN

Lad ham gå herop.

Karen ud første dør tilhøjre. Pigen ud den anden dør på samme side.

Et øjeblik efter kommer *Hartvig Hadeln*. Han lægger hatten og vadsækken fra sig bag en stol, står lidt ved døren. Så

får han øje på Karens byste. Går derhen. Ser på den. Stryger den engang over kindet.

Imidlertid var døren til Karens værelse blit åbnet. Man så at hun kikket ind og derpå lukket døren.

Noget efter kommer *Karen*. Hun er i en lang badekåpe. Hun lister sig bag på ham.

KAREN

Endelig fandt De da hid engang. Hun rækker den nøgne arm frem, gir ham hånden. Jeg skal strax være her igjen. Jeg skal bare ned og ta mig et fornyelsens bad. Ud tilvenstre.

Lidt efter hører man styrten.

KAREN

Hadeln!

HADELN
farer op, men blir stående

Ja.

KAREN
lidt efter

Hadeln

HADELN
går mod vinduet.

KAREN
samtidig

Er det ikke vakkert? I den heldende solen?

FJERDE AKT

Ud på natten samme dag.
Samme værelse.
Lys er tændt på bordet i forgrunden. Champagne og frugt.
De brede altandøre står åbne, men portièrerne er for.

Karen, som er klædt i en let blød hjemmedragt, sidder ved bordet.

Hadeln går i stærk bevægelse frem og tilbage i stuen. Han er oplivet, opildnet.

HADELN

Og det er mig, som De har valgt til Deres fortrolige, som De har indviet i Deres hemlighed, — det er næsten som jeg selv havde været vidne, ja som jeg selv havde været deltager i alt det mærkelige, som er skeet her i aften. Hvor skal jeg nogensinde kunne takke Dem nok for denne tillid, dette venskab.

KAREN

Jeg har jo altid følt at De var min ven.

HADELN

Men se hvor lidet jeg vidste om Dem. Jeg ante ingenting, jeg så ingenting — å jeg var en dårlig ven.

KAREN

Nej De er ingen dårlig ven, Hadeln — De hørte så godt på mig.

HADELN

glad

Hørte jeg så godt på Dem? Tak. Tak.

KAREN

Og De spurgte, så det var så let at svare. Og De så på mig med Deres øjne, så jeg forstod at havde jeg sagt noget andet end det som var, da havde De stanset mig. Det var godt for mig også, kan De tro, at få tale om det som var skeet. Det er næsten som alting er blit anderledes.

HADELN
uvilkårlig idet han stanser sin gang

Nej, nej. Ikke anderledes vel.

KAREN

Lidt lettere ialfald.

HADELN
går igjen

Og så stor og stærk han er i sin tillidsfuldhed, Erling. Smiler lidt. Jeg kalder ham Erling jeg også.

KAREN

Ja, for han lyver aldrig.

HADELN

Så sta og så højsindet, så blind og så mandig.

KAREN

Men det er sandt — champagnen som vi skulde drikke, når jeg havde berettet mit eventyr.

HADELN

Eventyr ja. Netop eventyr. Fordi det er så ligetil og så sjeldent på samme tid.

Karen rækker ham flasken. Han forsøger at få den op. Det lykkes ikke. Han sætter den fra sig og begynder at gå igjen.

HADELN

Ja dette er den rigeste stund jeg har levet.

KAREN

ser på ham, derpå

Champagnen!

Hadeln forsøger igjen.

KAREN

De må bruge en kniv.

HADELN

forsøger med en kniv

Nej jeg kan ikke. Vi må vist hente pigen.

KAREN

Pigen har lagt sig for flere timer siden. Tar flasken. De har vist aldrig trukket op en flaske champagne.

HADELN

Nej.

KAREN

Ikke drukket heller?

HADELN

Jo ofte. Nok så ofte ialfald.

KAREN

skjænker i glassene, smilende hæver hun sit glas

På et lykkeligt udfald af kjærlighedskampen da!

HADELN

næsten ræd, skyver det ligesom fra sig

Nej nej, nej. Lad os ikke tænke på det nu — nu, alting er så højtidelig omkring os. Lidt efter, citerende. Rive vingerne af den vilde fugl som sidder på tomten af vort brændte hus.

KAREN

sætter sig, lidt træt

Fortalte jeg det også? Ja jeg fortalte alt som det var for ikke at glemme noget. Går et slag op mod altanen. Stille. Nu er klokken så mange at inat kan han ikke komme tilbage.

HADELN

Han tror at alt må vende sig til det gode. Han går og længes deroppe mellem træerne sine.

KAREN

uvilkårlig

Og kommer længer og længer væk.

HADELN

næsten begejstret

Ja. Ja. Og aner det ikke. Han går mod det ukjendte og i det ukjendte. Han er ikke færdig med alt, hver gang noget kommer. For ham er det nye nyt. Han er ikke slig en tutling som jeg, der går og drejer og vender på alting som en gammel gjerrig mand.

Jeg må le mig selv i ansigtet, når jeg tænker på at jeg gik der i årevis og syntes at menneskene var for små og usle for mig. For mig. Jeg kjendte dem bare ikke. Jeg så dem ikke. Jeg bare så mig selv i min forfængeligheds spejl. Jeg gik og lavet kjæmpemæssige, nye former til hele mennesker som jeg kaldte det. Og når jeg så kom ud i livet og mine former ikke passet, så blev jeg skuffet — men

glad skuffet, forstår jeg nu. Og jeg trak mig tilbage i mig selv, stolt og fuld af foragt — — nej flygtet, flygtet som en fejg hund gjorde jeg.

Når jeg gik fra by til by, fra land til land, så dannet de sig disse former, mens jeg gik og stirret med blinde øjne. Jeg digtet dem selv, men undertiden tog jeg store afdøde og omformet dem — forvansket dem. Og undertiden tog jeg de få levende mennesker jeg havde truffet og omdannet deres stærke egenskaber, gjorde dem stærkere, indbildte jeg mig.

Dem har jeg gåt og puslet med nu i to—tre år — digtet og pyntet og hugget og filet. Og på bunden af min sjæl lå den hemmelige glæde, at jeg en dag skulde træde frem for Dem i al min pragt. De skulde ydmygeligen falde i knæ, når jeg viste Dem mine hemmelige skatte, mine rige fund, mine stolte menneskeformer. Og De skulde rope op til mig, i angst, i bøn: Se, se hvilket menneske du er. Og se hvilket menneske jeg ikke er — men hvorledes jeg kunde ha været om jeg havde passet til dine vældige former. **Hans øjne lyser.** Og nu! — første gang jeg rækker hånden frem, så er det visnet, smuldret, støv støv altsammen.

Jeg står med to fattige tomme hænder. Hele kunstkabinettet er ramlet i grus, ikke ramlet engang — det bare svandt som tåge for solen og livet. Med høj glæde. Og derfor — aldrig følte jeg mig fri og glad og rig som nu.

KAREN
smiler

Og alt dette fordi jeg er ulykkelig?

HADELN
fortsætter

Ja, intet digt kunde nå det som jeg idag har set ind til.

KAREN

De har fåt stof liksom.

HADELN
stigende

Ja ja. Men ikke bare det. Jeg står ikke udenfor længer. Jeg er selv blit et led i livet. Jeg synes noget. To mennesker har overmandet mig. Jeg fik se to levende væsener der skjød i vejret, ret ret i vejret som to underlige, hvide, ranke blomster — nej, nej som to store herlige mennesker. De bøjet sig

mod hverandre og de bøjet sig fra hverandre og de voxet videre, højere og højere, uden at tage skade på sin sjæl, uden at miste sin fagerhed, uden at den ene stænket den anden — — højt, højt mod himlen.

KAREN
lidt utålmodig

Og hvad vil De nu gjøre med alt dette da — alt dette fagre, dette højtidelige, som De siger. Bare gå videre på Deres lange turer og tænke på det?

HADELN

Ja jeg vil gå og klamre mig til det. Kanske jeg også en gang kan komme til at deltage — til at gå mod det ukjendte. Sætter sig.

KAREN
farer op til altanen

Hys! Lytter ud. Går ned og sætter sig ligeoverfor ham. Men De selv da?

HADELN

Jeg selv — hvad mener De?

KAREN

De er da vel også et levende menneske der De sidder med de dybe, dybe øjnene Deres og stirrer på mig så mine må vige.

HADELN

ser på hende, stille og i stærk bevægelse

Havde jeg nu en sorg, så var det ikke længer en død sorg som lå og gjæret og rådnet i mit sind. Men en levende dejlig sorg. Reiser sig. Adjø fru Karen.

KAREN

rejser sig fort

Vil De gå. Er De gal? Vil De også flygte, De livsrædde mand?

HADELN

næsten forfærdet

Ser De det? Ja jeg er fejg. Ynkelig fejg. Jeg trodde jeg skulde slippe.

KAREN

over ham, med stærke øjne

Hvad trodde De, De skulde slippe.

HADELN

Jeg er bange for at komme afgjørelsen nær.

KAREN

som før

Hvilken afgjørelse?

HADELN

vrider sine hænder

Når De elsker ham og han elsker Dem — og dere dog aldrig kan nå hverandre, da — da —

KAREN

op til et åbent gammelt skab, tar to sølvpokaler. Da hun er kommet nedover mod bordet igjen, stanser hun pludselig, med et bæger i hver hånd. Op til altanen. Lytter ud. Tilbage til bordet.

Tror De han havde kjørt, hvis han havde elsket mig?

HADELN

Nej, når De spør mig, så kan jeg ikke forstå det. Men kanske, om han selv forklarte mig —

KAREN
afbrydende

Man elsker eller man elsker ikke.

HADELN

Men De bad ham jo.

KAREN

Bad ham — bad ham. Så, nu skal vi drikke et bæger sammen. Et sølvbæger. Skjænker. Æresprœmierne. Skål da enfoldige, dybsindige barn, som trænger hjælp og pleje langt mere end jeg behøver.

HADELN
bøjer hodet i sine hænder

Å fru Karen — Karen.

KAREN
stille, ømt, som hun ventet han skulde sige noget.

Ja.

HADELN

Å hvor De elsker ham.

KAREN

i samme tone, med med et anstrøg af spot

Er De så ulykkelig for det?

HADELN

ser hurtig op

Nej, nej. Tro ikke det.

KAREN

går utålmodig fra ham. Kommer tilbage. Stanser ret foran ham

Nej. Nej. Hører De. Jeg elsker ham ikke. Slig som han stod der den svage store manden med tårer i øjnene. Heller ikke da han stod mod mig med svepen i hånden.

HADELN

rejser sig

Med svepen?

KAREN

Ja med svepen. Og han elsker ikke mig. Hans mætresse var jeg. Det var bekvemt for ham at ha mig i sit velordnede hus — en sansekamerat var jeg.

HADELN

Og De som ikke havde ord for hvor han var sand og ærlig, hvor fin og hensynsfuld — hvor han elsket Dem, han på sin måte.

KAREN

På sin måte ja. Som en del af sit velvære. Som noget — noget pent han ikke kunde være foruden. Men så han mig? Havde han øje for hvad jeg følte og led? Vidste han om mine tårer om natten? eller om alle mine døde smil om dagen? Så han at de var døde?

HADELN

ivrig

Han måtte jo lære af livet. Vi ved jo ikke alt med engang.

KAREN

heftigere og heftigere

Jo, vi ved alt med èn gang. Vi kan ikke gå her i livet og holde prøve på en forestilling, som aldrig kommer.

Jeg tror også at han så, at han ante, hvorledes jeg havde det. Men han vilde ikke se.

Han turde ikke se. Det skræmte ham. Han håbet, det skulde gå over. At jeg skulde knuges til jorden af min kjærlighed. Og så skulde han, ædelmodig rejse mig. Han var fejg — ikke fin og hensynsfuld. Som De.

HADELN
alvorlig og stærkt

De får ikke lov til at tale ondt om Erling Kruse, som De har lært mig at bli glad i. De føler Dem krænket i Deres kjærlighed og De taler ondt. Så lav er jeg ikke, at jeg vil være delagtig. Og det er jeg hvis jeg hører på når han ikke kan forsvare sig.

KAREN
med kold kort latter

Den som er borte, existerer ikke.

HADELN
ser sørgmodig på hende, derpå

Jeg forstår at De skraper på bunden, — at De leter efter nye kræfter til at leve livet med.

KAREN

stærkt

De nye kræfter er der. Jeg føler dem. De nye kræfter til at tage livet som det er.

HADELN

inderligt

Sig ikke alt dette stygge. Tag ikke fra mig alt det De har givet mig. Lad mig få lov til at se Dem igjen i al den højhed, den ro, den skjønhed som for en stund siden. Det er jo det eneste, eneste som er blit livet for mig.

KAREN

Vi skulde slæpe på vor ulykke — Erling og jeg, mens De sad og nød skuet. Bare for at De kunde skrive et digt om det kanske?

HADELN

studser, så endelig, i stærk bevægelse

Ja kanske det også spilte med. Men det var ikke det vigtigste. For Karen — Karen —

KAREN

Ja for De elsker mig.

HADELN

Elsk — — har jeg nogensinde med et ord —

Et lidet ophold. Gid jeg aldrig var kommet hid.

KAREN

hårdt med samme kolde smil i øjnene

Det er rart De ikke kom før.

HADELN

sætter sig, overvældet

KAREN

Derfor kaldte jeg på Dem, da jeg stod under styrten også.

HADELN

tænker sig om, derpå

Jeg havde glemt —

KAREN

Å sligt sidder i et stakkars mandfolk, selv om han ikke ved af det.

HADELN

rejser sig, går viljeløs frem og tilbage

KAREN

følger ham med øjnene. Endelig, koldt og hårdt

Nå?

HADELN

farer pludselig hen til hende. Besinder sig. Går fra hende.

KAREN

med korslagte arme, som før

Nå?

HADELN

mod hende igjen

En ting har jeg set idag. En ting føler jeg i min inderste sjæl — en ting som fylder mig med en jubel som jeg ikke kan styre.

KAREN

i spænding

Og det — det?

HADELN

Jeg ser det i Deres vilde øje.

KAREN

Hvad er det De ser. Tal ud menneske!

HADELN

At kjærligheden dræber.

KAREN

farer sammen

Dræber den?

HADELN

Altid.

KAREN

Hvem dræber den?

HADELN

nøler

Nogen. En eller anden.

KAREN

Hvem spør jeg?

HADELN

Den som ikke kan høkre den ud i småt — den som ikke har vænnet sig til at elske. Stærkere og stærkere. Og det har ikke De. De kan

det ikke. De er stærk. Men den er stærkere. De er i dens magt. Den vinder over Dem.

KAREN

Og det er det som fylder Dem med slig jubel.

HADELN

Hans ansigt fortrækker sig. Hans mund blir ligesom stram. Men så i stærk og lysende glæde

Ja.

KAREN

stirrer på ham. Et næsten umærkelig smil farer over hendes ansigt.

HADELN

sætter sig; han rugger på hodet

Å hvad skulde jeg her? Hvorfor blev jeg ikke hos mine stakkars former — hos mine vanskabte mennesker. Når jeg kommer ind i lyse, så kommer jeg altid i det gale øjeblik. Tilgiv mig. Tilgiv mig. Jeg mente det ikke så. Det var bare en styg indskydelse De stod så ligkold over mig og egget mig. Det var bare som et opkomme fra al den sultne misundelse, alt det afmægtige hovmod, som

besætter en, når man går slig alene omkring og vil være sandere og retfærdigere end andre mennesker. Tro mig, tro mig — det var bare giftige ord, fordi De var så strålende, så vidunderlig fuld af liv og blod.

Å jeg som vilde Dem alt det gode, jeg gjør Dem bare ondt. Tilgiv mig. Tilgiv mig.

KAREN

er gåt sagte hen til ham uden at han mærker det. Står over ham. Mildt og stille

Å den bløte stemmen Deres.

HADELN

skjælver over hele legemet

KAREN

Det er som den klapper mig. Klapper mig blødt og blidt nedover kindet. Klap mig! **Tar hans hånd.** Den fine hvide hånden. De har ingen skognæve De. Med bark på. Klap mig. **Hun fører hans hånd over sin kind.**

HADELN

svagt, ligesom afværgende

Nej, nej, nej.

KAREN

Hvor det gir fred og ro. Hvor det er dejlig at føle, at Deres sind stiger op mod mig. Så ømt, så ømt.

HADELN

svagt

Jeg er jo bare den tilfældige som gik forbi Deres dør.

KAREN

i samme tone

Er ikke alting tilfældigt, Hartvig Hadeln, når kjærligheden er rede? Lidt efter. Dengang, oppe på sæteren, da elsket jeg ham ikke. Han tvang mig. Skjønt jeg kjæmpet imod. Å hvor anderledes. Hun stryger ham over hodet. De tvinger mig ikke. De er som det bløte vox, hvor jeg endnu engang kunde få lov til at præge mig, slig som jeg er. De tror, De gjør andre ondt. Og De er selv den som lider mest. De forstår alt. Å hvor jeg kunde hjælpe Dem og trøste Dem.

HADELN

jamrende sig

Å Karen — Karen — hvorfor siger De alt

dette. De som er hans i Deres sjæl og med hver trevl af Deres legeme.

KAREN
stille

Vi lever ikke længer sammen som mand og hustru. Går stille fra ham. Hen til altanen, ser ud.

HADELN
ser op efter hende. Farer op til hende, knuger hende i sine arme. Bøjer hendes hode bagover, kysser hende med vildskab

Ja. Ja. Jeg elsker dig. Jeg elsker dig. Jeg elsker dig.

Karen gjør ingen modstand.

Hadeln slipper hende et øjeblik.

Karen står stille og stiv.

HADELN
ser på hende længe. Så med et skrig

Hvad har jeg gjort. Først nu øjner jeg hvor bundløst ulykkelig De er.

KAREN
stiv og stille, næsten fra sig

Da trænger jeg vel endnu mere til ømhed, til kjærlighed, til at give mig uendelig — uendelig. Tar sig til hodet, vakler. Pludselig med stærkt udbrud.

Og han er jo ikke her. Bryder ud i hulken. Hvorfor er han ikke her? Hvorfor er han ikke her? Falder om på en stol.

Hadeln står rådvild — ser sig forvildet omkring.

Man hører at nogen kommer kjørende.

Hun rejser sig. De står begge og lytter.

Den kjørende kommer nærmere.

ERLINGS STEMME
langt borte

Karen. Karen. Lidt efter nærmere. Karen.

Karen vil svare. Hun kan ikke. Hendes kjæver skjælver. Pludselig slukker hun lysene, så det blir halvmørkt.

KAREN
til Hadeln

Sæt Dem der. Peker på sofaen. Går selv hen for at sætte sig i sofaen.

ERLINGS STEMME
nær ved

Er du der Karen?

KAREN
som hun har forandret beslutning

Nej. Har fattet sig. Gå ud på altanen. Stå der til jeg kalder på Dem.

HADELN

Men —

KAREN

Det er første og kanske — eneste gang jeg ber Dem.

Hadeln ud på altanen.

Karen står midt på gulvet, oppe mod baggrunden.

Erling kommer stormende ind.

ERLING

Jeg kunde ikke. Ikke vær sint på mig. Jeg måtte hjem til dig. Jeg længtes og længtes og

sad bare og tænkte paa dig i ørknen med alle stjernerne over dig.

KAREN

Nøgen?

ERLING

har tat hendes hånd og vil omfavne hende

KAREN

Du kommer sent.

ERLING

Jeg skyndte mig.

KAREN

For sent.

ERLING

For sent?

KAREN

Det gjælder at passe det rette øjeblik her i denne korte verden.

ERLING
uden rigtig at høre og forstå

Og hvem er det som er her? Pigen sagde at der var fremmede. Ser hen på bordet, nærmer sig det lidt. Hvem er det Karen? Da hun ikke svarer siger han, smilende Skal det være en hemlighed? Lidt efter. Du er så — — hvad er det?

KAREN

Du ser vi har sat champagne på bordet. Alle sølvbægrene er fremme. Alle dine æres-præmier.

ERLING
stille

Men Karen jeg forstår ikke rigtig —

KAREN

Jeg har fejret en ny brudeaften.

ERLING
usikker

Det er da en underlig spøg, dette. Går hen til hende. Ømt. Er du syg Karen.

KAREN

Jeg er fri. Vi to har jo holdt op at leve sammen.

ERLING

Har vi holdt op at leve sammen?

KAREN

Ja — så fjern er du mig.

ERLING

bare ser spørgende på hende.

KAREN

Er jeg ikke fri? Er jeg ikke herre over min sjæl og mit legeme? Sagde jeg dig ikke før du rejste, at jeg var skamløst afklædt, uden ærbarhed.

ERLING

Jeg forstår ikke —

KAREN

går fremover. Peker på sofaen. Med lynende, vilde øjne

Der! — Der var det, det foregik.

Erling farer mod hende.

Hun griber en jagtkniv som hænger på væggen.

KAREN

Hvorfor har du ikke svepen med dig.

ERLING

udstøder først et hæst skrig, som forfærdet over hvad hun kan tiltro ham. Derpå roligere

Du behøver ingen kniv mod mig.

KAREN

Du er sikker på, at den var mod dig?

De stirrer på hverandre.

ERLING

Hvem er det?

KAREN

Det er det første du tænker på.

ERLING

ind i værelset tilhøjre. Kommer tilbage. Ser først på hende. Da hun står lige kold

Hvem er det? Farer ud mod døren tilvenstre.

KAREN

Han er gåt.

Erling stanser.

KAREN

Forstår du nu hvad det er at elske!

ERLING

i fortvilelse

Men hvad er dette? Hvad er dette? Pludselig brudt, mod hende. Ha medlidenhed med mig.

KAREN

jamrende

Hjælp mig du. For nu er jeg i nød. Du har lovt at du skulde hjælpe mig. Skriger. Hjælp mig.

ERLING

er blit roligere

Du har kastet mig på sjøen og du står oppe på broen og roper at jeg skal hjælpe dig. — Nu får du tale Karen. Forklare hvad det er. — Du vil ikke? Hvem har været her. Du

vil ikke. Han står og tænker sig om. Han kan ikke være kommet langt fra huset. Farer ud af døren tilvenstre.

Karen slipper kniven på gulvet. Slår hænderne for øjnene.

Hadeln kommer ind fra altanen. Han er bøjet og slidt at se.

Karen mærker ikke, at han kommer.

HADELN

Fru Karen.

KAREN

Det gir et sæt i hende. Da hun vender sig og ser ham er det som hun ikke kjender ham strax.

HADELN

mildt og inderlig

De har ikke brug for mig længer?

KAREN

Nej.

HADELN

Jeg kan gå igjen?

KAREN

Ja.

HADELN

halvt for sig selv

Jeg kan gå?

KAREN

vender sit ansigt bort

Hadeln som har fåt øje på kniven, tar den op fra gulvet. Kaster den på et lidet marmorbord, som står tæt ved hende, så den klinger mod pladen.

Karen ser hurtig hen paa ham.

Hadeln ser væk. Tar sin vadsæk og sin hat, går stille ud.

KAREN

rådvild et øjeblik. Så mumler hun

Erling! Højere og højere. Erling! Erling! Hun kaster sig over det lille bordet. Rejser sig igjen, står og famler med kniven. Hun slipper den og styrter hen til altanen og ser ud.

Der høres stemmer i trappen udenfor døren tilhøjre.

Karen hurtig hen, griber kniven. Ud på altanen. Stiller sig bag den højre portière så bare hendes venstre knyttede hånd sees.

Erling kommer. Han holder fast om *Hadelns* håndled.

ERLING
roper ind af døren

Karen. Da der ikke svares, til Hadeln. Så, De vilde forsvinde.

HADELN

Ja.

ERLING

Hvorfor.

HADELN

Fordi Deres frue sagde, jeg kunde gå.

ERLING

Fordi De har — fordi De er hendes elsker. Har kanske været det i lange tider?

HADELN
retter sig og siger med stor kraft

Nej.

ERLING

Hun har selv sagt det.

HADELN

Det hørte jeg.

ERLING

Hørte De det?

HADELN

Ja jeg stod ude på altanen.

ERLING

De stod og lyttet?

HADELN

Hun bad mig.

ERLING

Gjør De alt hvad hun ber om?

HADELN

i begeistring, som han har vanskelig for at undertrykke

Ja.

ERLING

Men så hørte De vel også at hun selv sagde det.

HADELN

Det sagde hun i sin sjæls dybeste fortvilelse, fordi hun elsker Dem og fordi hun tror at De ikke elsker hende.

ERLING

går lidt

Karen! Lidt efter. Hvad skal jeg tro. De er jo nødt til at negte.

HADELN

Tro mig Erling Kruse. Tro mig. Jeg vil Dem ikke ondt. Det er sandt, hvad jeg siger.

ERLING

Hvad vil De her? Hvad har De her at gjøre? Hvad har vi med hverandre at gjøre? Lidt efter. Hvorledes skal jeg få et øjebliks ro mere i mit sind? Al vor fred og lykke! Jeg kan jo ikke vide, hvad der er sandt og hvad ikke. Jeg kan jo ikke tro hende mere. Det

blir som et helvede af pinende uvished. Med hulken i stemmen, sagte. Karen! Karen! Han kaster sig på en stol lige ved altanen.

Man hører et skrig ude fra altanen — et langt, sårt skrig.

Begge mændene styrter til.

Karen falder langsomt bagover ind i stuen. Hun river portièren med sig i faldet.

Man ser himlen stjernestrøet med let tågeslør her og der. I al sin glans lyser Karlsvognens fem sidste stjerner, afgrænset af trætopper.

ERLING
over hende

Karen — Karen. Til Hadeln. Vand!

Hadeln kommer med et bæger fra bordet.

ERLING

Svar mig — Karen. Han bader hendes pande med vand. Lidt efter, ser på sin hånd, forfærdet. Der er blod.

HADELN
med et skrig

Blod?

ERLING
roper

Johannes. Johannes!

Imens går *Hadeln* i voldsom sindsbevægelse frem og tilbage. Han vil tale. Han kan ikke. Han griber sig uafladeligt til panden.

Pigen kommer ind.

ERLING

Fruen har skadet sig. Lad Johannes kjøre efter doktoren. Så fort han orker.

PIGEN
idet hun går

Er det farlig?

ERLING
bare vinker hun skal gå. Bøjer sig over Karen. Rejser sig pludselig på knæerne. Stirrer ret frem

Hun er død.

HADELN
nærmer sig på tæerne. Bøjer sig over Karen. Roper højt og vildt

Ja. Farer frem i stuen igjen. Jeg vidste det.

ERLING
uden at forstå, mumler

Vidste De det?

HADELN

Jeg kunde ha hindret hende.

ERLING

Hvad —

HADELN
som han ikke kan styre sig længer

Slængte jeg ikke kniven på bordet, så det klang?

ERLING

Og De hindret hende ikke.

HADELN

Nej. For jeg elsket hende og hun elsket Dem.

ERLING
idet han rejser sig

Ja, mig.

HADELN
i extase

Er det ikke skjønnere at kjærligheden dræber end at den dør.

ERLING
uden ret at forstå, dumpt

Karen er død.

HADELN
går mod ham, hans øjne lyser i vanvid

Vær stolt, Erling Kruse. Sæt et kors på din dør. Et blodigt kors. For kjærligheden har hjemsøgt dit hus. Peker på himlen; med jubel i stemmen. Se stjernerne — hendes stjerner.

ERLING
mindes hendes ord, idet han stirrer på Hadeln

— og ørkenen.

HADELN

Ja stjerneørkenen. Se Karlsvognen. Den er kjørt frem. Se sarkofagen. Den gyldne sarkofag. Der skal alle de hvile, som kjærligheden

dræbte. **Skriger i vild sanseløs henførelse.** Vi kommer — vi kommer. **Sætter udover altanen med løftede arme, som vilde han nå stjernerne.**

ERLING

står fortomlet. Så ser han sig om i værelset med sløve øjne, siger sløvt

Stuen vor. **Derpå slæber han sig hen til Karens lig, knæler ned ved hendes side, bøjer hodet mod hendes ansigt, siger stille og som han ventet svar** Karen?

2DEN UDGAVE
(Bibliotheksudgave)
af
GUNNAR HEIBERGS
3 Akts Skuespil
BALKONEN.
2 Kr. 50 Øre.

Om denne nye Udgave skriver *Politiken:*

Paa Gyldendalske Forlag er udkommet en ny, and[illegible] gave af Gunnar Heibergs »Balkonen«. Den er trykt med [illegible] Farver Typer, selve Dialogen med Sort og Forfatterens [illegible] visninger vedrørende Scenegangen etc. med Rødt. Samtidig er Papiret tykt og fint og Udstyrelsen i det hele den bedste.

Af tidligere Udtalelser om *Balkonen* anføres:

Hr. H. har med en sjælden Evne sammentrængt [illegible] lige Mennesker og afgørende Optrin i sine tre Akter, [illegible] kende alt det ligegyldige.

Et af de mærkeligste Værker, som norsk Literatur [illegible] sidste Aar har frembragt. Udsøgt Kunst, sjælfuld D[illegible] talentfuld Nyformning. En stor dramatisk Evne, en M[illegible] Fantasi og en original og *overlegen* Menneskebetragtning [illegible] over Balkonen.

E. B. i Politiken.

Først og fremmest er Stilens Storhed værdifuld, alt er [illegible] ført i store, simple Linjer, dristig, enkelt og let at o[illegible] Skikkelserne staar for En som i overnaturlig Størrelse. En stærk Fantasi har raadet ved deres Anlæg, og Poesien [illegible] ikke svigtet under Udførelsen; hvad de siger har bestandig Karakter, og Sproget har i dette Drama fra først til sidst [illegible] festligt, straalende Skær, saa et Sanseindtryk af noget glansfuldt og overdaadigt bliver tilbage, naar Læsningen er til Ende.

G. B. i Verdens Gang.